

Laskiaissunnuntai 6.3.2011. Lattarimessu, Kuokkalan kirkko, Jyväskylä. Radiosaarna.

Minusta on tullut kuolema, maailmojen tuhoaja, J.R.Oppenheimer, atomipommin keksijä, siteerasi Bhagavad Gitaa. Jokainen voi sovittaa näitä sanoja itseensä.

Maailman historian tapahtumista piirtyy esiin yksilö. Hän kokee olevansa maailman edessä voimaton, mutta samalla istuvansa temppelein harjalla. Kaikki palvelut ja tuotteet viimeisintä kännykkämallia myöten on tehty häntä varten, minun hyväkseni, palvelemaan hänen hyvinvointiaan. Miksi hän voi huonosti, raha ja tavarat hyvin.

Luotamme, että yksilö toimii ostopäätöksiä ja muita valintoja tehdessään järjellisesti. Entäpä jos näin ei ole. Ei voi syyttää mainostajia ja tuottajia, jos yksilö on epävarma itsestään ja tarvitsee sisäisen epävakautensa hallitsemiseen ja elämänsä sisällöksi loputtomasti uusia tavaroita, matkoja, wauelämyksiä. Tässä on kyse **ihmisyksilöiden lankeemuksesta raamatullisessa** mielessä.

Ei ole muotia puhua synnistä. Kristillinen itsesyöttös on hylätty jäänteinä vanhalta ajalta. Yksi synnintunnustuksista kuuluu: ”Omasta syystäni, omasta suuresta syystäni”. Kristinusko on riittävän syvällinen lähtökohta maailman uudistamiseksi; se arvostaa yksilöä niin paljon, että pitää häntä vastuullisena maailman tilaan. Synnintilaan ei ole lupa jäädä makaamaan. On lopulta vain yksi kertomisen arvoinen tarina. Ihmisen lankeemus, lunastus ja vapahdus. Paaston itsetutkistelussa yksilön on tarkoitus alkaa ohjautua sisältä, omastatunnosta käsin. Kirkon pitää perustua totuudelle ja yksilön omantunnon varaan. **”Minulla on käsissäni verta”**, sanoi juutalainen Oppenheimer **Hiroshiman ja Nagasakin pommitusten jälkeen.**

Tuottajat, politiikka, viihde, palvelevat yksilöä tyydyttämällä hänen rajattomia tarpeitaan. Tarpeitten rajattomuus on vain n. 100 vuotta vanha ilmiö. Kristillinen askeesi ja kohtuullisuus tienä pelastukseen hylättiin ja tilalle tuli materialismi, mammonan palvonta. Oli kyse taivaan maallistamisesta. Kasvava tuotanto tarvitsi estottomia kuluttajia. Taloudellinen kasvun uskottiin, ja uskotaan virallisesti yhä, olevan tie parempaan maailmaan, jopa maailman rauhaan.

Tummat pilvet varjostavat nyt kaikkea elämää maapallolla. Saattaa jo olla kyse eloon jäämisestä. Jos yksilön tarpeet ovat rajattomat, mitkään maailmat eivät riitä. Ihmiskunta käyttää nyt maapallon luonnonvaroja 1,2 -kertaisesti (USA n. 5-, Suomi n. 3-kertaisesti) . **Pelastuskysymys nousee suoraan maailmastamme.** Mutta mitä taloudellisen kasvun tilalle? Ratkaisevaa on pystyvätkö vanhat kristityt länsimaat, Eurooppa ja Yhdysvallat, uudistamaan arvonsa ja elämäntapansa?

Tähän iskevät Jeesuksen sanat: ”Joka rakastaa elämäänsä, kadottaa sen, mutta joka tässä maailmassa panee alttiiksi elämänsä, saa osakseen ikuisen elämän. Sanat on lausuttu aikana, jolloin kristittynä oleminen merkitsi usein marttyyriutta. Sanoilla on myös yleinen merkitys.

Nykyihmisen virhe on kuvitella, että hän pystyy ratkaisemaan ongelmansa ilman Jumalaa - silloin ei myöskään tarvita henkilökohtaisia uhrauksia. Tieteessä ei ole tilaa ihmiselle subjektina, politiikassa vastuu siirtyy kansanedustajalle. Siksi emme pysty ratkaisemaan maailman nälkä- ja köyhyysongelmaa. **Leipää minulle on materialistinen kysymys, leipää toiselle on hengellinen kysymys. Maailman nälkä on vieraantunutta rakkautta** ja jokaiselle henkilökohtainen haaste ja arvovalinta.

On palattava kristilliseen ihmis- ja Jumalakuvaan, jumalan lapseuteen, jossa kohtaamme toisemme saman taivaallisen Isän lapsina. Dietrich Bonhoeffer kirjoitti vankilassa: Kun Kristus kutsuu meitä, hän kutsuu meitä kuolemaan. Hänelle se merkitsi konkreettista kuolemaa. Paavalin sanat:” Minut on Kristuksen kanssa ristiinnaulittu. Enää en elä minä, vaan Kristus elää minussa”, tarkoittavat oman itsen voittamista, jopa kuolettamista. Jeesus opastaa seuraajiaan: ”Joka tahtoo olla ensimmäinen, olkoon kaikkien orja ja palvelija”: Kristuksen elämä on todeksi eletty ihmisyys, johon usko kurottaa. Kristuksen seuraaja joutuu maksamaan muitakin kustannuksia kuin kirkollisveron.

Koko UT on ihmisen pelastamista, kaikkien elämän arvojen ja käytäntöjen uudistamista. Paavalin tekstit ovat ehdotusta kristilliseksi elämäntavaksi, jossa eletään armon varassa veljinä ja sisarina, omistamatta mitään, mutta iloiten kaikista elämän lahjoista.

On puhuttu epäkypsästä alkukristillisyydestä vastakohtana myöhemmälle kypsälle valtiokirkollisuudelle. Oli kyse, ei alku, vaan loppukristillisyydestä. Viimeisten päivien läheisyys on avain UT:n hengen ymmärtämiseen. Uskon mukaan koko ihmiskunta oli pian yhdistyvä veljellisessä ja sisarellisessa rakkaudessa. Uskottiin, että Jumalan valtakunta tulee tänään, ei ylihuomenna tai kuoleman jälkeen. Sitten lähiodotuksesta luovuttiin ja valtiokirkko ei enää voinut pitää kiinni tehtävästään ennakoita Jumalan valtakunnan tuloa maan päälle. Näin on ollut jo vuosisatojen ajan.

Uskosta Jumalan valtakunnan tulemiseen ei saa luopua varsinakaan nykyaikana. Julistaessaan Kristusta kirkko julistaa maailmanlopun jo tulleen.” Nyt tämä maailma on tuomiolla, nyt tämän maailman ruhtinas syöstään vallasta”. Uusi pelastuksen aika on jo nyt seurakunnassa läsnä keskellä tätä vanhaa maailmaa. Tavalliset seurakuntalaiset kutsutaan etsimään sellaista, mitä ei maailmassa ole kenties vielä koskaan ole ollut. Nykyinen yhteiskuntakin on vain yksi kokeilu, jonka jälkeen tulee jotakin muuta. Seurakunnassa on runsaasti diakonista, ihmisiä tukevaa ja lohduttavaa toimintaa. Puuttuu seurakuntalaisia, jotka tahtovat uudistaa elämänsä tässä maailmassa.

Kuokkalan kirkko on alttaritaideteoksen mukaan nimeltään ”elämän leivän kirkko”. Kirkkotekstiilit ovat aiheesta:” Jeesus otti leivän siunasi ja mursi”. Uusi kirkko keskellä kylää muistuttaa, että ihminen ei elä vain leivästä vaan jokaisesta sanasta joka lähtee Jumalan suusta eli rakkaudesta. **Seurakunta on kutsuttu todentamaan ehtoollista kaikilla elämän tasoilla.**

UT:ssa ei ole riviäkään sosiaalietiikkaa. Rakkaus jakoi kaiken ennen kuin ehdittiin edes kysyä miten kaikki jaetaan oikeudenmukaisesti. Seurakuntayhteisö vietti ehtoollista päivittäin ja vallitsi omaisuuden yhteys. Elettiin niin kuin opetettiin. Näitä UT:n kohtia on pidetty myöhemmin jopa väärennöksinä. Ateriyhteydessä toteutui poliittinen teologia, ei hyväntekeväisyytenä, vaan lopunajallisenä köyhyyden syyt poistavana ratkaisuna. Ei huudettu keisaria tai valtiota apuun.

UT:n ratkaisu oli antaa keisarille se mikä on keisarin. Ei saanut kapinoida Keisaria vastaan, siitä syntyisi vain turha verenvuodatusta ja anarkiaa. Ja miksi kapinoida sellaista vastaan, jonka aika oli päättymässä joka tapauksessa pian. UT:n ohjeita ei voi siirtää kirjaimellisesti tähän aikaan, koska olosuhteet ovat aivan toiset. Ohjeet on tulkittava luovalla tavalla vastaamaan tämän ajan kysymyksiin. Sitä usko on. **Tämän päivän kirkkokansa saa kysyä itseltään, olemmeko muutakin kuin hajanainen uskon yhteisö, jaammeko kaiken, syömmekö ja nukummeko yhdessä?**

Apostoli Paavali perusteli kristityt uudeksi Jumalan kansaksi. Tänä päivänä Suomen kansa on hajonnut erillisiksi yksilöiksi ja ydinperheiksi, uskosta on tullut yksityisasiä. Kirkkoa ei voida rakentaa enää kansasta ja eri herätysliikkeistä ja säätiöistä käsin joutumatta umpikujiiin ja latteisiin

kompromisseihin. Kansankirkon sijasta pitää alkaa puhua kirkkokansasta omine arvoineen ja elämäkäytäntöineen. Muut saisivat elää ihan niin kuin tahtovat. **Olin tekemässä kahden muun papin kanssa v.87 rovastikunta-aloitetta kirkon ja valtion erottamiseksi. Perustelimme asiaa siten, että kirkon pitää tukeutua suoraan kirkkoonsa vielä samaistuviin jäseniin ja tehdä oma-aloitteisesti hallittu rakennemuutos valtioon päin kirkon omasta sanomasta ja tavoitteesta käsin.** Esitys vesittyi nopeasti, koska sen pelättiin johtavan hallitsemattomiin seuraamuksiin. Ilman valtionaulakkoa kirkon takki menisi siis aivan myttyyn. Olisiko asia näin? En tahdo uskoa asioiden olevan näin huonosti. Kuokkalan alue seurakunnassa olemme saaneet laajan tuen tavallisilta seurakuntalaisilta uuden kirkon rakentamiselle ja sen uutta etsivälle seurakuntaelämälle.

Monet kokevat kirkon jäsenyyden yhdentekevänä. **Seurakunta onkin nähtävä tulevaisuudessa uudistuvina ihmissuhteina, uutena tapana elää.** Oman elämän alttiiksi paneminen tarkoittaa silloin henkilökohtaista sitoutumista nälän ja köyhyyden poistamiseen omassa asuinyhteisössä. Kirkon jäsenyyskin voidaan kenties kokea silloin uudella tavalla merkityksellisenä asiana?

Oikea paasto on, että alamme elää vuorisaarnan mukaan. Emme voi enää kysyä, onko se mahdollista, vaan meidän täytyy. **Se on puhdasta iloa, rakkautta ja veljeyttä taivaan Isän mukaan,** kuten tämä riemullinen Lattarimessukin on.

Pekka Mustonen
Kuokkalan alue seurakunnan aluekappalainen